

NOVI LITERARNI DOMET ENESA KARIĆA

Na Islamskoj tribini četvrtkom, 21. 4., gostovao je akademik Enes Karić promovirajući svoj najnoviji roman – Jevrejsko groblje. O književnom dometu Karićeva romana govorili su književnik Hadžem Hajdarević i voditelj Tribine četvrtkom, magistar Mirza efendija Mešić, koji je pročitao i dio recenzije Envera Kazasa, pjesnika, književnog kritičara i književnog povjesničara.

Po onome što smo čuli na promociji Karićeva romana, riječ je o vrhunskom literarnom djelu. Naime, Karić vješto u romanesknu fikciju ugrađuje vrlo dokumentarne dijelove iz doba nedavnoga rata. Njegov mlađahni junak, Sadik Dobrača, ni dječak ni čovjek nego nešto između, nastoji u Sarajevu preživjeti sanjajući o tome da utočište za sebe i sestru nađe u obećavajućoj Europi. A da bi preživio bavio se svim onim stvarima ratnih preživljavanja.

Zato mi valja reći da je pisac stvorio lik mladog naratora, nešto slično sedamnaestogodišnjem Holdenu Caulfieldu, glasovitom junaku J. D. Salingera, u čuvenom Lovcu u žitu, koji je roman, nota bene, najprije tiskan u Sarajevu prije ravno pola stoljeća.

Taj bosanski lovac u žitu, Sadik Dobrača, klinac koji je iz svoga mirnog mjesta, nadomak Rogatice, doveden, zajedno sa sestrom, u ratno Sarajevo nastoji preživjeti rat i, kao što rekoh, dočepati se sigurnosti Europe.

Karić, kao i Gogolj, odmah na početku romana kaže da se Sadik spasio, da živi u Nizozemskoj, sa dvije blizanke koje je rodila njegova nesretna sestra... a onda veze priču kao neki literarni sitni vez, miješajući fikciju i stvarnost, opisujući s nevjerojatnom lahkoćom pripovijedanja sve što se zbivalo u ratnom Sarajevu i ratnoj Bosni, tako da na mahove dobivamo dojam da je riječ o dokumentarnom romanu.

Zapravo, pisac je našao nekoliko likova koje pažljivo vodi kroz priču, budno motreći da jedan lik ne uđe u drugi. Naravno, Karić je znalac par excellenace, pa kroz pripovijedanje stvorenih junaka nastoji nam prenijeti svoje ne malo znanje. Valja mi reći: vrlo uspješno.

Uglavnom takvo mišljenje potvrđuju i recenzenti knjige.

U sjajnoj analizi književnoga stvaralaštva, novostvorenog bošnjačkog pripovjedača Enesa Karića (Pjesme divljih ptica), nadahnuto nam je govorio pjesnik, gdjekad prozaik, Hadžem Hajdarević, inače stručni suradnik u sarajevskom Institutu za jezik.

Kad bi se mene pitalo, rekao bih da sam sretan što je Karićev roman ugledao svjetlo knjižarskih izloga. Naprosto, Karić nam pokazuje i dokazuje da je bosanska proza ponajprije majstorstvo pripovijedanja. A kad je netko majstor, onda mu i rezultat rada mora biti majstorski.

To što je Enes Karić kao glavni lik izabrao sedamnaestogodišnjeg dječaka-mladića znak je da u priču ulazi čist, nevin kao mudro dijete; daje mu za pravo da postavlja vrlo razumna pitanja i iz njih izvodi još razumnije odgovore.

Sidran je to napravio u filmovima Sjećaš li se Dolly Bell i u Ocu na službenom putu. Ne bih se nimalo začudio da se u nekom od idućih bosanskih filmova pojavi lik Sadika Dobrače. Štoviše, u rukama vješta režisera, roman Jevrejsko groblje moglo bi uskoro postati i sjajna televizijska serija. Tim više što je Enes Karić ovaj roman napisao tako vješto da bi s vrlo malo dorada mogao poslužiti i kao filmska priča, i kao vrlo gledljiva TV serija. Knjiga je i ispričana kao mozaik, rekao bih da je umjesto poglavlja Karić pisao televizijske epizode ili pak filmske kadrove.

Naravno, Karić je sjajan tehničar, rekao bih dribler tipa Asima Hase Ferhatovića. Rečenicom upravlja kao Hase loptom; gdjekad lahko, gdješto brzo, gdjegdje se služi duhovitošću kao driblingom... i baš kad krenete za rečenicom kao mamcem, stvar izvrne, krene u drugom

pravcu, baš onamo kamo biste i vi krenuli za piscem, ne pitajući se nigdje zašto me pisac voza kao na ringšpilu, budući da vam je ta njegova literarna vrteška, okretaljka, obrtaljka, taj karusel! sjajna igra, ugodna vrtnja, pa biste za piščevim junakom krenuli čak i tamo kamo je Ranko Marinković krenuo za svojim junakom u romanu Zajednička kupka.

Akademik Enes Karić sam je čitao neke dijelove romana. Sve u svemu, bilo je to lijepo druženje sa sarajevskim gostima, tim više što nas je Karić vrlo šarmantno i duhovito, kao vrstan glumac, uvodio među svoje literarne junake, što je izazvalo salve smijeha i pljeska prisutne publike.

Poslije promocije, druženje se nastavilo u dugu toplu proljetnu noć na terasi Zagrebačke džamije. Ugodnom razgovoru muftije Ševka Omerbašića, akademika Karića, književnika Hadžema Hajdarevića, pjesnika Ervina Jahića, predsjednika medžlisa Islamske zajednice Zagreb Gzima Redžepija, Mirsada Srebrenikovića, glavnog zagrebačkog imama Aziza Alilija... pridružio se uvijek drag gost naše džamije, negdašnji vrlo uspješni političar – Azem Vlasi.

Kemal Mujičić